

CAT

Del port a sa Platgeta a l'ombra de pins i savines

Parc Nacional Marítimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera

Inici del camí amb el castell al fons
Foto: Aixurdel Parc

Del port a sa Platgeta a l'ombra de pins i savines

Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera

L'itinerari uneix el port amb sa Platgeta per un camí alternatiu a la pista principal que voreja la badia del port, i us ofereix l'oportunitat de passejar per l'ombra de pins i savines i gaudir d'una bella panoràmica de la cala de Santa Maria i de cala Ganduf.

Itinerari autoguiat

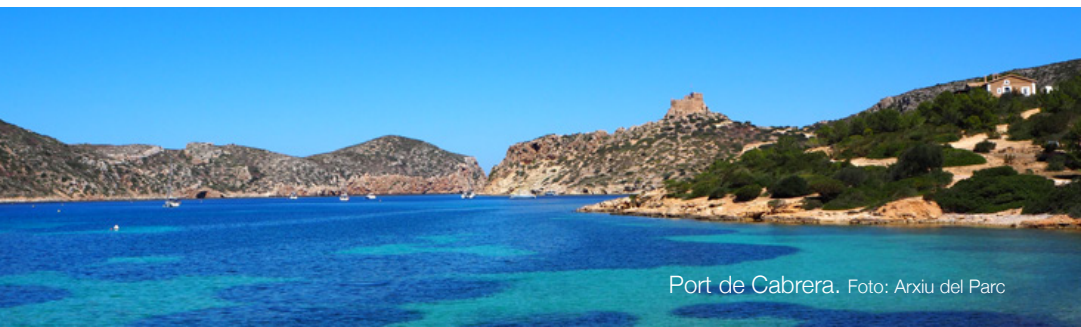
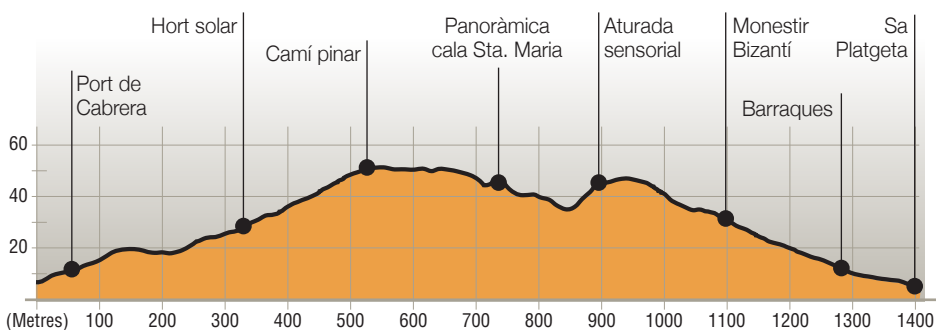
Durada aproximada: **40 minuts**

Distància del recorregut: **1,4 quilòmetres**

Nivell de dificultat: **baix (1/4)**

OBSERVACIONS: aquest itinerari pot estar tancat a l'ús públic en determinats dies de l'any. Per aquest motiu, us recomanem que passeu per l'oficina d'informació del Parc per consultar si és transitable.

Aquest itinerari es pot recórrer des del port fins a sa Platgeta o en sentit invers. El fullet ofereix les indicacions en el sentit del port a sa Platgeta. Si el voleu fer en sentit invers, us podeu guiar pels indicadors que trobareu al llarg del camí.

1. «L'hort solar» del Parc: energia neta

Iniciem el nostre itinerari des del port seguint la pista principal que voreja la badia. Dos-cents metres després, continuem cap a mà esquerra pel camí que s'enfila en direcció a cala Ganduf. Si girau la vista enrere, tendreu una excel·lent panoràmica del port.

El paisatge del primer tram del camí està dominat per la garriga, amb presència d'espècies com la mata (*Pistacia lentiscus*), l'ullastre (*Olea europea* var. *sylvestris*) o la savina (*Juniperus phoenicea* subsp. *turbinata*). Hi és abundant la lletrera arbustiva (*Euphorbia dendroides*), que posa una nota de color vermell al final de la primavera.

A la meitat de l'ascensió hi trobarem el parc fotovoltaic, constituït per un conjunt de panells de cèl·lules solars que proveeixen d'electricitat l'illa de Cabrera mitjançant una energia neta que no genera cap tipus d'emissió de contaminants i permet minimitzar els residus.

2. El pinar, un bosc en expansió a Cabrera

Al final de l'ascensió, el camí es bifurca, però el pas als visitants només es permet per un dels senders: el que s'endinsa al pinar, senyalitzat mitjançant una franja de color taronja i gravat amb el número 2 en una fita de fusta.

Els boscos de pi blanc (*Pinus halepensis*) de l'illa de Cabrera han sofert una gran expansió des de la meitat del segle xx, lligada a l'abandonament dels cultius, de la ramaderia domèstica, de l'explotació del bosc i, sobretot, a l'extirpació de les cabres a mitjan segle passat.

Seguint el caminó travessam un bosc espès dominat pel pi blanc, que comparteix l'espai amb altres espècies com ara la savina, la mata, el romaní (*Salvia rosmarinus*), l'aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*), el xiprell (*Erica multiflora*), diferents tipus d'estepes (*Cistus sp.*) o el llampúdol bord (*Rhamnus ludovici-salvatoris*), una de les espècies endèmiques més representatives de Cabrera. Si param atenció, podrem apreciar petites plantes, molses i líquens, i escoltar els sons dels insectes o el cant d'algunes aus.

*Juniperus
phoenicea*
Foto: Llorenç Oliver

*Phillyrea
angustifolia*
Foto: Toni Llabrés

3. Una panoràmica de cala Santa Maria i cala Ganduf

Poc abans de finalitzar el suau descens pel tirany del pinar apareixen algunes clarianes del bosc que ens ofereixen unes vistes espectaculars de cala Santa Maria, una de les tres badies principals de l'illa de Cabrera, i de la petita cala Ganduf, que es troba a l'interior de la primera. En aquesta zona, abrigada de l'exposició a l'onatge, s'hi desenvolupen praderies de *Posidonia oceanica*, una planta marina endèmica de la Mediterrània que constitueix un dels tresors de l'arxipèlag, al qual proporciona aigües cristal·lines i oxigenades, una gran riquesa d'espècies i protecció de la línia de costa.

La badia de cala Santa Maria i les cales que la constitueixen, com cala Ganduf, estan classificades com a zona de reserva pels seus excepcionals valors naturals, que requereixen el màxim grau de protecció. Per aquest motiu, no s'hi permet la navegació ni el bany, llevat que sigui per motius de gestió o de seguretat de les persones. Per una altra banda, cala Ganduf és una zona d'ús restringit i no s'hi permet l'accés lliure dels visitants. La vostra col·laboració seguint els consells i les indicacions que trobareu al llarg de l'itinerari és l'única garantia per mantenir i millorar aquest espai.

Panoràmica cala Sta Maria i cala Ganduf

Foto: Llorenç Oliver

4. Una aturada per a la descoberta sensorial del bosc

Uns metres abans que el tirany enllaci amb un camí més ample (pista) trobarem una petita clariana per fer un descans i gaudir de la pau i la tranquil·litat d'aquest espai. Deixarem que els nostres sentits gaudeixin de les olors de les plantes aromàtiques mesclades amb l'aroma de la mar, omnipresent a Cabrera. Tancau els ulls i parau esment als sons de la natura: l'aire fregant les fulles, les onades de la mar, el renou d'alguna sargantana espantadissa, el brunzit d'un insecte o el cant d'una au. En qualsevol època de l'any podem sentir el cant dels tudons (*Columba palumbus*), els verderols (*Carduelis chloris*), els passerells (*Carduelis cannabina*) o els busquerets de cap negre (*Sylvia melanocephala*). A l'estiu hi podem sentir, a més, el papamosques (*Muscicapa striata*) i el rossinyol (*Luscinia megarhynchos*), mentre que a l'hivern i la primavera ens pot alegrar el cant d'algun ropit (*Erithacus rubecula*) o tord (*Turdus philomelos*).

Turdus philomelos

Foto: Arxiu de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural

5. De camí al Pla de ses Figueres

Després d'aquesta pausa reprenem la marxa per començar el darrer terç de l'itinerari que, en poc menys d'un quart d'hora, ens durà fins a l'àrea arqueològica del Pla de ses Figueres. Emprendrem el camí de pujada (recordau que el camí de baixada en direcció a Cala Ganduf no és d'accés lliure per als visitants) per una pista amb un fort desnivell i arribarem, un centenar de metres després, a un creuer de camins. Aquí hem de prendre el camí de la dreta, que ens conduirà, en descens, cap al Pla de ses Figueres i, finalment, a sa Platgeta.

Si ens fixam en el camí podem veure les marques erosives que produeix l'aigua de la pluja en escórrer-se pel pendent, són els anomenats *xaragalls*. La coberta de pins que s'observa a banda i banda del camí regula l'escorrentia, afavoreix la infiltració de l'aigua i participa activament en la generació i la fixació del sòl.

Inici del camí de baixada al Pla de ses Figueres

Foto: Arxiu del Parc

6. El monestir bizantí de Cabrera

Tombes bizantines excavades al marès. Foto: Ruben Casas

A mesura que baixam veim la badia del port, que ens indica que estam a la part final de l'itinerari. Un senyal en el camí ens informa que, girant a l'esquerra, trobarem la necròpolis bizantina.

Entre els segles v i vii, una comunitat de monjos va habitar Cabrera. Els arqueòlegs han pogut localitzar part del que devia ser la necròpolis d'aquesta comunitat monàstica. A dia d'avui, només s'han pogut excavar tres de les cinc tombes localitzades, la distribució de les quals fa pensar que el cementiri fou considerablement més gran.

Devora les tombes s'ha descobert una cubeta i un reguerol ple de caragols marins de les espècies *Hexaplex trunculus* i *Stramonita haemastoma*, amb el típic patró de fragmentació per l'extracció de l'animal viu per poder elaborar la porpra. Tot fa pensar que en algun moment els monjos disposaven d'un petit taller per elaborar aquest colorant tan preuat en l'antiguitat per tenyir peces de roba de luxe. En excavacions més recents s'han descobert, prop de la necròpolis, dues estructures que es varen fer servir com a magatzem o lloc de treball i que formaven part d'un conjunt constructiu més gran que no es pot descartar que hagués estat originalment la basílica o l'església del monestir.

7. Barraques dels presoners napoleònics

Retornam al camí fins al punt on ens hem desviat per anar a visitar el monestir bizantí i continuem baixant fins que veim, a la nostra dreta, el camí d'accés i el senyal indicatiu del jaciment arqueològic de les barraques dels presoners napoleònics.

A començament del segle XIX, en el marc de la guerra del Francès, l'illa de Cabrera va esdevenir presó per a uns 9.000 soldats de l'exèrcit de Napoleó, fets presoners a la batalla de Bailèn. Molts d'ells moriren a Cabrera en un captiveri que es va allargar cinc anys.

En aquest jaciment arqueològic podem identificar petites habitacions adossades de planta quadrada o rectangular, moltes de les quals tenen un banc i una llar de foc, utilitzades com a habitatge pels presoners.

Continuant l'itinerari pel camí principal arribam al punt final, sa Platgeta, una de les platges d'arena de Cabrera. Les modestes dunes de la part alta de la platja són l'hàbitat d'un conjunt de plantes especialment adaptades com ara el borró (*Ammophila arenaria*), el lliri d'arenal (*Pancretium maritimum*) o el card marí (*Eryngium maritimum*). Les aigües tranquil·les i cristal·lines ens conviden a submergir-nos per conèixer els fons d'arena i les praderies de posidònia.

